

Vabatahtliku tegevuse õiguskeskkonna analüüs

[Sissejuhatus](#)

[Kasutatavad lühendid](#)

[Kehtiva õiguskeskkonna analüüs](#)

[Vabatahtliku definitsioon ja õigussuhte liik](#)

[Õigussuhte liik](#)

[Definitsioonid kehtivas õiguses](#)

[Vabatahtlike kulude katmine](#)

[Toitlustuskulud](#)

[Transpordi- ja majutuskulud](#)

[Lähetuskulud](#)

[Taskuraha](#)

[Vabatahtlike motiveerimine](#)

[Sotsiaalne kaitse ja tagatised](#)

[Kohtus esindamine](#)

[Tööaja annetamine](#)

[Töötuks jäämine](#)

[Kokkuvõtte ja soovitused](#)

[Näidisleping](#)

[Konsulterinud organisatsioonid](#)

Sissejuhatus

2003. aasta vabatahtliku tegevuse õiguskeskkonna analüüsis märgib Margit Vutt, et sõnaselgelt kasutas toona vabatahtliku mõistet vaid üks õigusakt.¹ Kümme aastat hiljem kohtab mõistet juba kümnekonna akti pealkirjas, millega reguleeritakse peamiselt sisejulgeoleku valdkondades (pääste, merepääste, abipolitsei, ohvriabi, kriminaalhooldus) kaasatavate vabatahtlike valimist, kulude hüvitamist ja tagatist.

Seega on aja jooksul tõusnud teadlikkus vabatahtliku rollist ühiskonnas, asutud on reguleerima mõningaid aspekte nende kaasamises, kuid kümne aasta jooksul ei ole toimunud muudatusi ühingu-, võla- ja maksuõiguses. Samuti ei ole õigusaktides määratletud mõiste „vabatahtlik“ legaaldefiniitsiooni.

Võrreldes kümne aasta taguse ajaga on ühiskond muutunud teadlikumaks vabatahtlikust töö osas: vabatahtlikud on ühiskondlikult aktiivsemad, jälgivad rohkem uudiste- ja poliitikasaateid,² samuti on tõusnud märgatavalt vabatahtlike kaasamine organisatsioonide tegevusse.³ Samas on ka märgitud, et vabatahtlikuna määratleb end vaid 30% elanikkonnast, selgitades küll, et tegu on pigem enese tegevuse teadvustamise probleemi kui tegeliku osalemisega.⁴

Teadaolevalt ei ole täna vabatahtlike kaasavatel organisatsioonidel märkimisväärseid õigulikke takistusi vabatahtlike töö korraldamiseks. Samas on jätkuvalt ebaselge vabatahtlike töö maksuõiguslik käsitlus ning puuduvad ka selged piirid töö- ja võlaõigussuhete kohaldamise osas. Maksu- ja Tolliamet (MTA) täna vabaühenduste tegevuses olulist maksuriski ei näe, kuid mida enam levib ühiskonnas vabatahtliku töö tegemine, seda enam on ka MTA-l vaja vabatahtlikega tegevusega seotud maksukohustuste täitmist kontrollida ja rakenduspraktikat kujundada.

Vähesele õigusteadvusele ja järelevalvele vaatamata võib väita, et vabatahtlike kaasajad tegutsevad ebakindlas õiguslikus olukorras, eelkõige juhul kui on vaja hinnata ettevõtlusega seotud kulutuste maksustamise küsimusi. Vabatahtliku tegevuse edendamist ja soodustamist Eesti õigus ette ei näe.

Järgneva analüüsi eesmärgiks on Siseministeeriumi antud lähteülesande järgi määratleda peamised õiguslikud takistused või ebaselgused vabatahtlike kaasamisel vabaühenduse töösse. Analüüsile on lisatud ka poliitikasoovitused ning lisatud on näidisleping vabatahtlikuga.

---

¹ Vutt, Margit. [Vabatahtliku tegevuse juriidiline keskkond Eestis - olevik ja tulevik](#). Tartu 2003

² [Kodanikuhariduse ja vabatahtliku tegevuse analüüs Euroopa Sotsiaaluuringu põhjal](#). Tartu Ülikool 2012

³ Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis 2009/2010. Tallinna Ülikool 2009

⁴ [Vabatahtlikus tegevuses osalemine Eestis](#). Emor 2009

Analüüsi koostasid EMSL ja AB Hedman Partners.

Kasutatavad lühendid

HKMS – halduskohtumenetluse seadustik

LLS – loovisikute ja loomeliitude seadus

MTA – Maksu- ja Tolliamet

MTÜS – mittetulundusühingute seadus

SAS – sihtasutuste seadus

SpS – spordiseadus

TLS – töölepinguseadus

TsMS – tsiviilkohtumenetluse seadustik

TsÜS – tsiviilseadustiku üldosa seadus

TTOS – tervishoiu ja tööohutuse seadus

TTTS – tööturuteenuste ja -toetuste seadus

TuMS – tulumaksuseadus

VÕS – võlaõigusseadus

Kehtiva õiguskeskkonna analüüs

Peatükis analüüsitakse esmalt õigussuhte liiki vabatahtliku töötajaga ning olemasolevaid definitsioone. Seejärel erinevate kulude hüvitamise võimalusi ja takistusi ning lõpuks teisi teadaolevaid küsimusi ja võimalikke probleeme.

Vabatahtliku definitsioon ja õigussuhte liik

Vabatahtliku tegevuse ja vabatahtliku töötaja mõiste definitsioon sisaldub Eesti vabatahtliku tegevuse

arengukavas aastateks 2007-10.⁵ Samuti on mõisteid selgitatud mitmes õigusaktis vastava reguleerimisala piires. Vabatahtliku tegevuse arengukava määratles vabatahtliku tegevuse järgmiselt:

Vabatahtlik tegevus on oma aja, energia või oskuste pakkumine vabast tahtest ja tasu saamata. Vabatahtlikud aitavad teisi või tegutsevad peamiselt avalikes huvides ja ühiskonna heaks. Oma pereliikmete abistamist ei loeta vabatahtlikuks tegevuseks.

Vabatahtlik tegevus hõlmab seega kolme peamist tunnust:

- tegevus toimub isiku vabast tahtest, mitte kohustuslikult ega sunniviisiliselt;
- tegija ei saa rahalist ega materiaalist tasu, kuigi võib saada kasu (teadmisi, oskusi, kogemusi, kontakte jmt) ning tänutäheks ka kingitusi;
- tegutsetakse väljaspool oma kodu ja perekonda, kellegi teise või laiemalt ühiskonna hüvanguks.

Vabatahtlikku tegevust võib jagada mitme tunnuse järgi, näiteks:

- iseseisvalt tehtav (ka seltsingu ja mitteformaalse kooslusena) või organisatsioonide (juriidiliste isikute) korraldatud vabatahtlik töö;
- ühekordne (nt üritused, projektid) või regulaarne tegevus (organisatsiooni juures püsivalt);
- eraisikuna oma vaba aja annetamine või organisatsiooni (nt äriühingu) poolt oma personali professionaalsete oskuste annetamine nende ametlikust tööajast (*pro bono*).

Õigussuhte liik

Eesti tsiviilõigus vabatahtliku töö mõistet ei sisalda. Olemuselt on tegemist võlaõigusliku suhtega, mis tekib teovõimelise eraisikust vabatahtliku ja teda kaasava juriidilise isiku vahel. Mõnikord on tegemist juriidiliste isikute vahelise õigussuhtega (teenuse pakkumine *pro bono*), või ainult eraisikute vahelise õigussuhtega, mida juriidiline isik ei vahenda.

Õigussuhte liigi määramise kitsaskohad juriidilise ja füüsilise isikute vahel loetleb Margit Vutt oma 2005. aasta analüüsis.⁶ Selle järgi on peamine vastuolo ja mitmetimõistetavus võlaõigusseaduses, aga ka töölepinguseaduses, kuna kõik sätestatud suhteliigid eeldavad tasu maksmist. Suhe vabatahtlikega võib tänagi omada erinevate lepinguliikide tunnuseid ja sarnaneda nii töölepingulisele suhtele, töövõtule kui ka käsundile. Mõnikord juhib ja korraldab tööprotsessi tööandja (iseloomulik töölepingule), aga võib olla ka töövõtu või käsundi laadse õigussuhtega. Vabatahtliku töö võib olla suunatud konkreetsele tulemusele (töövõtt), aga ka kestvama kasu loomiseks (tööleping, käsund). Samuti võivad vabatahtliku töö tegemise

⁵ http://www.vabatahtlikud.ee/UserFiles/arengukava/vta_2007_2010_31_jaan_2007.pdf

⁶ Vutt, Margit. [Vabatahtliku tegevuse õigusliku reguleerimise vajadused ja võimalused](#). Tartu 2005

aeg, koht ja viis olla ette määratud.

Kuna ainsa lepinguliigina näeb VÕS vaid käsunduslepingu puhul ette võimaluse tasu mitte maksta, ent siiski tööga kaasnevad kulutused hüvitada, võib öelda, et leping vabatahtlikuga on käsundusleping.

Samas on käsundusleping kestvuslepinguna sarnane töölepingule – näiteks võib vabatahtlik tehtud töö eest hiljem tasu nõuda, määratledes suhte töölepinguks (TLS § 4 lg 2). Samuti võib seadus toetada töötajat, kui viimane määratleb suhte tasu eest täidetavaks käsundiks või lausa mittetäielikuks kohustuseks.⁷ Sarnaselt võib tööandja kasutada ära töövõtjat ja väita töö tegemise järel, et tema eeldas hoopis tasuta tööd.

Pärast 2005. aasta analüüsi on regulatsioon mõnevõrra muutunud, aga mitte oluliselt selgemaks vabatahtliku töö määratlemise osas. Näiteks sisaldab 1. juulist 2009 kehtiv töölepingu seadus mitmeid sätteid (§ 1 lg 2, § 4 lg 2), millega eeldatakse, et tegu on töölepinguga ja loetakse see tööle asumisel sõlmituks, kui töö tegemist “võib vastavalt asjaoludele oodata üksnes tasu eest”. Järelikult eksisteerib ka asjaolusid, mil töö eest ei maksta tasu ning tegu pole töölepinguga, ent asjaolud võivad tekitada vaidluskohti – suurüritusel koos paljude teistega vabatahtlikuks olemise järel ehk mitte, ent üksi ja ühekordset vabatahtlikku tööd tehes küll.

Sarnane sõnastus “võib mõistlikult tasu eeldada” leidub ka võlaõigusseaduses käsundi kohta (VÕS § 627 lg 1) eelkõige, kui käsundisaaja täitis käsundi oma majandus- või kutsetegevuses. Seegi norm võib osutada küsitavaks, kuna vabatahtlik võib pakkuda nimelt oma erialaseid oskusi, mida saab liigitada majandus- või kutsetegevuseks ehk tasu eest tehtavaks tööks, ning võimalikus vaidluses võib vabatahtliku töö andja jääda kaotajaks pooleks.

Kokkuvõttes eeldab kehtiv õigus tasu maksmist peaaegu kõigis õigussuhetes. Selline olukord ei anna vabatahtliku töö pooltele piisavat kindlust, ent enne regulatsiooni muutmist tuleks kaaluda, kas tänaseks on välja kujunenud ehk piisav teadlikkus ja suhte tunnustamine ilma tasuta tehtava tehinguna.

Definitsioonid kehtivas õiguses

Eesti õigus sisaldab vähemalt kuues õigusaktis vabatahtlike definitsioone või kriteeriume:

- Vabatahtlik päästja on isik, kes vabatahtlikult osaleb päästetööl või ennetustööl seaduses sätestatud alustel ja korras.⁸
- Vabatahtlik merepäästja on isik:
  - kes on mittetulundusühingu liige, kellega Politsei- ja Piirivalveamet on sõlminud merepäästetöö korraldamiseks tsiviilõigusliku lepingu;

---

⁷ Vutt 2005, lk 10

⁸ [Päästeseadus](#) § 32 lg 1

- keda Politsei- ja Piirivalveamet on tunnustanud vabatahtliku merepäästjana;
- kes vabatahtlikult osaleb Politsei- ja Piirivalveameti tegevuses.⁹
- Ohvriabi vabatahtlik on isik, kes oma vabast ajast ja tasu saamata osaleb ohvriabiteenuse osutamises.¹⁰
- Abipolitseinik on isik, kes vabatahtlikult oma vabast ajast osaleb politsei tegevuses seaduses sätestatud alustel ja korras.¹¹
- Kriminaalhooldusabiline on isik, kes täidab kriminaalhooldusülesandeid oma vabast ajast ja tasu saamata.¹²
- Vabatahtlik on isik, kes oma vabast ajast täidab vanglas kinni peetava isiku resotsialiseerumist ja usulist tegevust toetavaid ülesandeid selle eest tasu saamata.¹³
- Töövalmiduse toetamine, sealhulgas vabatahtlik töö ja talgutöö, on isiku töötamise aktiivsuse ja tööharjumuse säilitamine.¹⁴

Definitsioonid on olulises osas sarnased, sisaldades põhiliste tunnustena, et töö või tegevus toimub isiku vaba tahte alusel ning selle eest ei maksta tasu. Erandiks võib pidada päästjaid, kelle tegevus ei vasta aga vabatahtlike definitsioonile, kuna nad on õigustatud teatud rahalistele hüvitistele sõltuvalt valmisoleku astmest, samuti päästetööl ja täiendkoolitusel, õppusel või harjutusel osalemise eest.¹⁵

Teistest viidatud õigusaktidest erineb registreeritud töötutest vabatahtlike toetamise regulatsioon, keda TTTS ega määrusena kehtestatud tööhõiveprogramm ei defineeri. Töötukassa sisustab vabatahtliku töö mõistet oma kodulehel järgmiselt: Töö võib hõlmata erinevaid avalikes huvides ja ühiskonna heaks tehtavaid tegevusi – soovitatavalt kultuuri, hariduse, sotsiaaltöö-, keskkonnakaitse-, ühistegevuse või muus avaliku huvi valdkonnas. Samuti võib selleks olla ettevõtete korraldatud heategevuslikes tegevustes osalemine. Vabatahtliku töö otsene eesmärk ei või olla majandustegevus, tulu saamine ega tööjõukulu kokkuhoid. Samuti ei või vabatahtlikuna teha tööd, mille tegemiseks tavaliselt kasutatakse peamiselt palgelist tööjõudu.

Selgitusest võib problemaatiliseks osutada mõistete “majandustegevus kui otsene eesmärk” ja “tulu saamine” sisustamine, kuna näiteks Eestis edenev ja vabatahtlike kaasav sotsiaalne ettevõtlus põhineb

⁹ [Politsei ja piirivalveseadus](#) § 1081 lg 1

¹⁰ [Ohvriabi seadus](#) § 6 lg 1

¹¹ [Abipolitseiniku seadus](#) § 2 lg 1

¹² [Kriminaalhooldusseadus](#) § 17 lg 1

¹³ [Vabatahtlike kaasamise juhend](#) vanglas kinni peetavate isikute resotsialiseerimise ja usulisse tegevusse § 4

¹⁴ Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel kehtestatud [Tööhõiveprogramm 2012–2013](#)

¹⁵ <http://www.sm.ee/tegevus/too-ja-toimetulek/tooturuteenused-ja-toetused.html>

teatud probleemide lahendamisel või väärtuste edendamisel just majandustegevuse kaudu. See ei muuda sotsiaalseid ettevõtteid aga äriliseks, kuna kasumit ei jaotata ja majandustegevusest saadav tulu pole eesmärk, vaid vahend ühiskondliku muutuse saavutamiseks.¹⁶

Vabatahtlike kulude katmine

Kulude katmine on reguleeritud selgemalt niisugustes suhetes, kus vabatahtlik tegutseb seaduse alusel ja hüvitised tulevad riigieelarvest. Need on näiteks:

- ohvriabi vabatahtlikule on ette nähtud sõidukulude hüvitamine kuni 31,96 eurot kalendrikuus;¹⁷
- merepäästes võib nii vabatahtlik ise kui nende tegevust korraldav mittetulundusühing taotleda vahetult merepäästetöödega seotud transpordi- ja sidekulude hüvitamist, samuti õppel ning täiendusõppel, ennetustööl vajalikud ning muud päästetöö korraldamisega vahetult seotud kulutused.¹⁸
- kriminaalhooldusabilisele hüvitatakse kriminaalhooldustöö kulud, kuid mitte suurema summa ulatuses kui 10 protsenti kriminaalhooldusametnikule makstavast töötasust.¹⁹
- vanglate vabatahtlikele võib vajadusel hüvitada sõidukulud;²⁰
- puudega isikut töointervjuul abistavale vabatahtlikule võidakse hüvitada sõidukulud piletite või isikliku sõiduki kasutamisel (0,13 € km).²¹
- Päästeamet võib hüvitada juriidilisele isikule kulud viimase toimimise tagamiseks, päästetehnikale, täienduskoolitustel, õppusel ja harjutusel osalemisele, kulud vabatahtlikule päästjale; samuti päästetöö ja ennetustöö alaste tegevuste täitmise kulud. Täpsed summad sätestatakse lepingus Päästeametiga, hüvitamine toimub kvartaalselt või igakuiselt sõltuvalt kululiikidest.²²

---

¹⁶ „Sotsiaalse ettevõtja juriidiline abimees“, AB Varul 2012

¹⁷ Sotsiaalministri 26.01.2007 määrus nr 11 „[Ohvriabi vabatahtlikule ohvri abistamisega seotud sõidu- ja sidekulude hüvitamise kord ja piirsumma](#)“ § 3

¹⁸ Vabariigi Valitsuse 06.09.2012 määrus nr 75 „[Vabatahtliku merepäästja kulutuste hüvitamise ulatus ja kord](#)“ § 3

¹⁹ [Kriminaalhooldusseadus](#) § 20

²⁰ Justiitsministri 07.11.2002 määrus nr 72 „[Vabatahtlike kaasamise juhend vanglas kinni peetavate isikute resotsialiseerimise ja usulisse tegevusse](#)“ § 18

²¹ Sotsiaalministri 07.12.2005 määrus nr 115 „[Töointervjuul puudega isikut vabatahtlikult abistavale isikule sõidukulude hüvitamise määr, tingimused ja kord](#)“ § 2

²² Siseministri 07.12.2010 määrus nr 61 „[Päästeameti poolt vabatahtlikule päästjale ja juriidilisele isikule hüvitatavad kulu liigid ning hüvitise suuruse määramise ja maksmise kord](#)“ § 2

- vabatahtlikku tööd tegeval töötul on võimalik taotleda sõidu- ja majutustoetust 10 senti kilomeetri eest ja mitte rohkem kui 26 eurot päevas (2013. aastal).²³

Ülaltoodu ei tähenda aga, et kõik päästeala vabatahtlikud oleksid seda päästeseaduse mõttes, vaid viimast on üksnes need, kes parasjagu seadusega reguleeritud tööd teevad. Teistes olukordades on sageli samad inimesed tavalised vabatahtlikud, kelle kulude hüvitamisel tuleb lähtuda üldistest raamatupidamise- ja maksustamisreeglitest. Sellest järgnevalt.

Toitlustuskulud

Vabatahtlike toitlustamine on üks levinumaid olukordi ja ka kohati käsitletav ka kui vabatahtlike tegevuse motivaatoreid.

Toitlustuskulude hüvitamisel ja võimalikul maksustamisel on vähemalt neli eri võimalust.

Toitlustuse võimaldamine oma töötajatele ja juhtorganite liikmetele käsitletakse erisoodustusena. TuMS § 48 lg 3 loeb töötajaks ka töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel töötava või teenust osutava füüsilise isiku, lisaks nende isikutega seotud isikud, seega on ka vabatahtliku kui käsundusepinguga töötaja toitlustamine erisoodustus.

Kui vabatahtlikku mitte lugeda töötajaks, sest ta ei tee tööd juriidilise isiku jaoks, vaid mingi avaliku ülesande täitmiseks, on tegemist ettevõtlusega mitteseotud kuluga ning sellelt tuleb tasuda tulumaks.

Kui vabatahtlik määratleda aga külalise või äripartnerina, ei maksustata väljamakseid toitlustamisele kuni 32 euro ulatuses kalendrikuus. Lisaks sellele võib juriidiline isik teha tulumaksuvabalt nimetatud kulusid kuni 2% ulatuses tema poolt samal kalendrikuul tehtud isikustatud sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast (TuMS § 49 lg 4).

TuMS § 33 järgi võib külaliste või äripartnerite vastuvõtmisel tehtud toitlustamise, majutamise, transpordi või kultuurilise teenindamisega seotud dokumentaalselt tõendatud kulusid maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha arvata mitte rohkem kui 2% ettevõtlustulust, millest on tehtud § 32 lõigetes 1 ja 4 lubatud mahaarvamised.

Tulumaksusoodustusega ühingutele on samas maksuvabad kõik külaliste või äripartnerite toitlustamise, majutamise, transpordi või kultuurilise teenindamisega seotud kulutused. Isegi kui nõustuda, et maksustamise tingimuseks on maksukohustuslase vastamine teatud tunnustele – nt avalikes huvides ja heategevuslik tegutsemine – on tulumaksusoodustuse andmise regulatsiooni ja senise rakenduspraktika järgi tegemist äärmiselt raskesti ligipääsetava staatusega. Nimekirja kuulub üle 2000 ühingu ja igal aastal lisandub vaid alla paarisaja, nii et sedakaudu vabatahtlike toitlustamise maksukohustuse vältimine on

---

²³ <http://www.tootukassa.ee/index.php?id=13560>

küllaltki keeruline.

MTA on samas asunud üksikjuhtumites või mitteametlikult seisukohale, et ka tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja mittekuuluvatele mittetulundusühingutele ja sihtasutustele on transpordi-, majutus- ja toitlustuskulud vaid *üldjuhul*, ent mitte alati maksustatavad. See tähendab, et kulusid võiks teha ka maksuvabalt, kui need on vältimatud põhikirjalise eesmärgi saavutamiseks.

Näideteks on toodud võrdlus, et maakohas toimuvat lastelaagrit ei saa korraldada ilma lapsi sõidutamata, majutamata ja toitlustamata, ehk on kõik need vajalikud ning seega ettevõtluskulud ja maksuvabad. Võrdluseks pole aga linnas toimival päeval üritusel aga tingimata tarvis lõunasööki pakkuda, mistõttu on see maksuvaba vaid nimekirja kantuile. Kummatigi on raske viimasele põhjendust leida, miks võivad nimekirja kantud teha maksuvabalt kulusid, mis ei pruugi põhitegevuseks vajalikudki ehk “ettevõtlusega seotud” olla?

Täpsemat juhust, millistel asjaoludel on kulud siis ka nimekirja mittekuulujale maksuvabad, ei ole MTA andnud ning tõlgendus lähtub iga juhtumi asjaoludest. Praktikast tähendab see, et kui ühing ka maksuhaldurilt enne tehingut nõu küsib, ei ole tegu siduva otsusega, mis jätab ühingu jaoks ikkagi võimaliku maksustamisrisi tagantjärele. Toodud näited puudutavad ka pigem sihtrühma, mitte kaasatud vabatahtlike tarvis tehtud kulutusi.

Kokkuvõttes, kui töö eest tasu saavatele töötajatele võib üldjuhul eeldada, et lõunasöök on tal n-ö palga sees, siis tasustamata vabatahtliku puhul peab need kulud katma organisatsioon. Vabatahtlikult ei ole selle ootamine õigustatud, kuna see vähendaks vabatahtlike motivatsiooni kaasa lüüa.

Neis sätetes peitub ka peamine probleem maksukeskkonna ebaselgusest, kus seadusandja pole väljendanud oma seisukohta, kas vabatahtlik on TuMS § 48 järgi töötaja või § 49 järgi “külaline või äripartner”, kuigi Rahandusministeerium on mitteametlikult soovitanud viimast võimalust kasutada. Arvestades vabatahtliku töö iseloomu ja olemust, ei saa vabatahtlikku lugeda aga töötajaks ega ka külaliseks või äripartneriks.

Transpordi- ja majutuskulud

Vabatahtliku töö tegemiseks vajalik transpordikulu Eestis – tellitud transport, ühistransport, isikliku sõiduki kasutamine, parkimistasud; samuti majutus sihtkohas.

Tulumaksuseaduse alusel kehtestatud vastav määrus lubab transpordikulu hüvitada juriidilise isiku töötajale ja juhtimis- või kontrollorgani liikmele, seda nii kuludokumentide alusel kui makstes isikliku sõiduauto kasutamise eest regulaarset hüvitist (maksuvabalt 64 € arvestust pidamata, 256 € sõidupäeviku olemasolul).

24

---

²⁴ Vabariigi Valitsuse 14.07.2006 määruse nr 164 „[Teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel isikliku](#)

Sõna "töötaja" tuleb määruse kontekstis mõista töölepingu seaduse tähenduses, nii et vabatahtlike transpordikuludele antud soodustus ei kohaldu, vaid hüvitist tuleb käsitleda ettevõtlusega või põhikirjalise tegevusena mitteseotud kuluna ning see kuulub tulumaksuga maksustamisele TuMS § 51 alusel.

Lisaks loetakse erisoodustuseks tehtud kulutused elu- ja töökoha vaheliseks töötaja transpordiks, mis on põhjendatud tavaolukorras, ent mitte vabatahtlikega, kes ei saa töö eest tasu, mille eest töölesõit ise maksta.

Ka transpordi- ja majutuskulude maksustamisel kehtib erand tulumaksusoodustusega ühingutele, mida käsitleti lähemalt eelmises alapeatükis. Kuigi on küsitav, kas vabatahtliku majutamine on tõlgendatav äripartneri vastuvõtmisega, ning küsitav, kas vabatahtliku saab lugeda külaliseks, on maksukoormuse vähendamiseks mõistlik neid mõisteid kasutada vähemasti tulumaksusoodustusega ühingutel, kuna TuMS § 49 lg 4 järgi on neile külaliste ja äripartnerite majutuskulud maksuvabad.

Lähetuskulud

Olukord, kus vabatahtlik peab tööga seotult minema välisriiki, nt koosolekule, konverentsile, või toimub vabatahtlik töö teises riigis.

Lähetuskulude puhul ei kohaldu sarnaselt isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamise korrale ka Vabariigi Valitsuse 25.06.2009 määrus nr 164 käsunduslepinguga isikutele, sh vabatahtlikele.²⁵ Kaks erandit annab lähetuste kord spordis ja loometegevuses. Spordiseaduse § 7 alusel saab lähetada võrdselt töötajatega spordiorganisatsiooni või tema liikmeks oleva teise spordiorganisatsiooni liikmeks olevaid sportlasi, treenereid, kohtunikke, spordiarste ning teisi põhikirjaliste eesmärkide täitmisega seotud isikuid.

Samuti ei maksustata tulumaksuga loomeliidu poolt loovisikule tema loometööga seotud lähetustega seoses makstavat kulude hüvitiste ning välislähetuse päevaraha (TuMS § 19 lg 3 p 10).

Kuna rohkem tingimusi väljamakseteks õigustatud isikutele seadused ei sätesta, on lähetuseatulu maksuvabad spordiorganisatsioonis, kelleks on SpS § 4 järgi spordiklubi, maakonna spordiliit, spordialaliit, spordiühendus ja rahvuslik olümpiakomitee. Sisuliselt tähendab see, et kõik spordi valdkonnas tegutsevad ühingud võivad maksta tulumaksuvabalt oma liikmetele lähetusraha.

Loovisikute puhul saab olla lähetajaks vaid loomeliit, milline staatus tähendab LLS-is sätestatud korras tunnustuse saamist.²⁶ Viimasele on seaduses hulk nõudeid, näiteks on antud ammendav loetelu valdkondadest. Tegutseda tuleb kujutava või rakenduskunsti, lavakujunduse, audiovisuaalse kunsti,

---

[sõiduauto kasutamise kohta arvestuse pidamise ja hüvitise maksmise kord](#)

²⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011010>

²⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13343129#para7>

lavakunsti, kirjanduse, muusika või arhitektuuri alal. Samuti peab loomeliitu kuuluma vähemalt 50 autorit või esitajat, keda peab olema loomeliidu staatuse säilimiseks viimase kolme aasta jooksul ka avaldatud.

Kultuuriministeerium on loomeliiduna tunnustanud LLS-i kehtivusajal ehk 2005. aastast alates 14 organisatsiooni. 2012. aasta detsembris lisandus nimekirja viieteistkümnes. Nii on loomevaldkonnas võimalik vabatahtlikke ilma täiendavate maksukuludeta võimalik lähetada vaid 15 organisatsioonil, samal ajal kui spordile antud erand kehtib ca 2000 ühingule.²⁷

Ehkki lähetuste kord ja TuMS ei sätesta üheselt, et loomeliit võib lähetada üksnes enda liikmeks olevat loovisikut, võib seaduses sätestatud tingimustest eeldada, et tegemist peab olema liidu liikmega. Sama nõue kehtib ka SpS puhul. Seega mõlemat erandit iseloomustab asjaolu, et lähetatav ei pea olema organisatsiooni töötaja või juht- või järelevalveorgani liige, küll aga mittetulundusühingu liige. Erand on põhjendatud, ent mitte laiendatav eeskujuna teiste valdkondade vabatahtlikele, kuna n-õ tavalises vabaühenduses ei pruugi vabatahtlik üldse organisatsiooni liikmeskonda kuuluda ega saa seda temalt ka nõuda.

Kokkuvõttes eeldab praegune regulatsioon, et välislähetusse saadetav vabatahtlik peab ise kinni maksma eelkõige enda toitlustuse sihtkohas, või tasuma lähetav ühing nende kulude pealt makse, mis paneb tasustamata töötaja taas ebavõrdsesse olukorda.

Taskuraha

Taskuraha on Eesti mõistes lähetuse päevarahale sarnane väljamakse vabatahtlikule teatud kulude iseseisvaks katmiseks.

Euroopa Vabatahtliku Teenistuse programmis tagatakse osalevale vabatahtlikule taskuraha. Summad jäävad vahemikku 50-150 eurot kuus ning sõltuvad sihtkohariigi elatustasemest (Eestis nt 85 €).²⁸ Sarnase, stipendiumi nime kandva, summa annab kaasa ka arengukoostöö vabatahtlike programm GLEN.²⁹

Kehtiv õigus ei võimalda mittetulundusühingutel ja sihtasutustel maksta vabatahtlikele taskuraha, ilma, et sellega kaasneks täiendav maksukoormus.

Tegemist ei ole isegi hädavajalike kulude katmiseks mõeldud rahaga, vaid vabatahtliku isiklikuks tarbeks, mida Eesti kontekstis ei ole tingimata sel kujul tarviski. Küll aga võib olla vajalik sarnase meetodi rakendamine näiteks pikematel üritustel või suurema hulga vabatahtlike kaasamisel just transpordi ja toitlustuskulude katmiseks, kui vabatahtlikel on võimalus töö käigus neid kulutusi ise teha. See säästaks ka

---

²⁷ [Spordiregistri](#) statistikal tuginedes

²⁸ [EVS programmi rahastustingimused 2013](#)

²⁹ <http://www.terveilm.ee/et/glen/>

kaasava organisatsiooni ressursse, kes peaks muidu ise näiteks toitlustuse organiseerima, mis pole aga alati võimalik, kui vabatahtlikud ei asu ühes kohas koos. Teisalt võib organisatsioonile olla lihtsam leida toitlustaja ürituse toetajana kui reaalset raha.

Vabatahtlike motiveerimine

Vabatahtlikke kaasavad organisatsioonid peavad vajalikuks lisaks toitlustamisele ka teisi motivatsioonivõimalusi.

Füüsilistele isikutele tehtavad mis tahes kingitused on TuMS alusel maksustatavad. Erandiks on TuMS § 49 lg 1 nimetatud kuni 10-eurosed n-ö reklaamkingid ning sama paragrahvi lõikes 4 nimetatud kulutused kultuurilisele teenindamisele ehk meelelahutusele, arvestades piirmäärasid (32 € + 2 % sotsiaalmaksuga maksustavatest väljamaksetest kalendrikuus).

Avaramad võimalused on tulumaksusoodustusega ühingutel, kes saavad teha kulutusi meelelahutusele maksuvabalt. Samas on seadusandja eesmärk olnud võimaldada ühingutel oma põhitegevuseks vajalikke ja sihtrühmale mõeldud üritusi korraldada, mitte vabatahtlikke nt tasuta kinno viia. Seega on täna küsitav, kas ühingu poolt vabatahtlikule töötajale kingitud kuni 10 eurone meene või pääse on selline kulutus, millelt ei tule tasuda tulumaksu.

Kindlasti on raske mahutada TuMS § 49 erandi alla praktikat tänada vabatahtlikke kinkekaartidega, mis on ostetud või toetajalt näiteks annetusena saadud. Samamoodi ei ole kinkekaardid üheselt reklaamkingitused (sõltub muidugi nende pakendamisest). Seega tuleb ka selliste kingituste puhul arvestada täiendava maksukoormusega.

Vabatahtlikele antav kaup, teenus või kinkekaardid võidakse ka korduvalt maksustada, näiteks hetkel, kui annetaja annab need üle vabaühendusele (võimalik tulumaks, käibemaks) ning kui ühing annab need edasi vabatahtlikule (tulumaks), mis teeb annetajate abil vabatahtlike motiveerimiseks kaks korda kulukamaks.

Sotsiaalne kaitse ja tagatised

Vabatahtlike töötajate elu ja tervise ennetav kaitse ning tagatised on õigusaktide tasemel üldjuhul reguleerimata.

Mõningatel juhtudel on ette nähtud sarnaselt tööga seotud kulude hüvitamisele ka tagatised, peamiselt seaduse alusel tegutsevatele vabatahtlikele. Nendeks on näiteks:

- päästeseaduse § 41 lg 1 näeb ette hüvitised omastele ja matusetootused vabatahtliku päästja hukkimise korral (10 aastapalga ulatuses), samuti päästetööl juhtunu tagajärjel vajaliku ravi eest ning töövõime kaotusel (vabatahtliku senise töötasu või palga alammäära alusel). Hüvitisi ei maksta, kui vabatahtlik pani päästetööl osaledes toime süüteo, oli joobes või vigastas või üritas end tappa ise.

- abipolitseiniku seaduse § 38 lg 10 alusel on tagatud sarnased tingimused abipolitseinikule ja vabatahtlikule merepäästjale.
- riik maksab kaitseliidu seaduse § 32 lg 5 alusel ühekordset hüvitist ka teenistuskohustuste täitmise ajal hukkunud Kaitseliidu tegevliikme eest.

TTOS-i kohaldatakse üksnes töölepingu alusel töötatele isikutele ja avalikele teenistujatele ning vabatahtlikest vaid mõningaile sisejulgeoleku ja päästevaldkondades tegutsejale. Samas kohaldatakse seadust ka mitmetes teistes olukordades nagu kinnipeetava tööle vanglas, karistusena määratud üldkasuliku töö tegijale, õppurite praktikale, juriidilise isiku juhtorgani liikme tööle ning teatud ulatuses füüsilisest isikust ettevõtjatele.

Vabatahtliku töötaja suhtes puuduvad aga tööandjal TTOS-st tulenevad kohustused ning vabatahtlikule ei kaasne ka õigusi töötingimustele ning tervisekahju hüvitamisele. Samamoodi puuduvad tööandjal kohustused seoses vabatahtlikuga juhtunud tööõnnetusega ja tööandjat saab tegematajätmise eest vastutusele võtta ainult karistusseadustiku üldiste elu- ja tervisevastaste süüteo koosseisude alusel, aga mitte seoses töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramisega.

Kuna vabatahtliku eest ei tasuta sotsiaalmaksu ja kui tal puudub ravikindlustus, võib teatud juhtudel olla vajalik luua vabatahtlikule eraldi kindlustuskaitse. Näiteks vajavad kindlustamist pikemalt välismaale, sageli arenguriikidesse, saadetavad vabatahtlikud. Vabatahtliku töötaja kindlustamine on käsitletav ettevõtlusega või põhikirjalise tegevusega mitteseotud kulu, mis tähendab täiendavat maksukoormust.

Kohtus esindamine

Praktikas on esinenud olukordi, kus vabaühendusel on vaja pöörduda kohtusse ning on ka võimalus määrata oma volitatud esindajaks vabatahtlik, kel on piisavad õigusteadmised ja kogemus, kuid ei ole vastavat haridust.

Kohtumenetluse seadustikud iseenesest lubavad ka vastava hariduseta isikul kaebajat või hagejat esindada, aga tingimusel, et volitatud või lepinguline esindaja on “menetlusosalise töötaja või ametnik” (HKMS § 32) või “menetlusosalise töötaja või teenistuja” (TsMS § 218). Siingi on töötaja mõiste piiratud üksnes töölepinguga isikutega. Arvestades, et halduskohtumenetluses saavad avaliku võimu asutust kohtus esindada volikirja alusel majasisesed juristid, võib pidada vabaühenduste võimalusi kohtusse pöördumisel piiratumaks, kuna nende tegevus ei põhine alati töötajatel.

Vabatahtlikku saab kasutada kohtumenetluses küll nõustajana (HKMS § 36, TsMS § 228), ent tal pole võimalik iseseisvalt teha menetlustoiminguid ega taotlusi isegi volituse alusel, milles suhtlus kohtuga aga suuresti seisneb, arvestades üha levinumat kirjalikku menetlust, eriti haldusasjades.

Lahendusena on vabaühendused kasutanud vabatahtliku määramist juhatuse liikmeks, kes saab nii õiguse

ühingut seaduse alusel esindada, ent vastutab siis ka kogu ühingu juhtimise eest. Selline lahendus on aga ebamõistlik ning sarnaneb pigem näilikule tehingule TSÜS § 89 lg mõistes, mis pole õigusriigile kohane.

Tööaja annetamine

Üks tinglikult samuti vabatahtliku töö liike on äriühingute poolt oma töötaja teatud tundideks vabaühenduse kasutusse andmine, makstes talle ise selle eest töötasu. Ehkki sisuliselt on tegu teenuse annetamisega, ei saa seda deklareerida maksuvaba annetusena, vaid hoopis vastupidi – tehingut saab käsitleda äriühingu jaoks erisoodustusena.

Samuti on võimalik niisuguse tehingu maksustamine käibemaksuga KMS § 2 lg 6 alusel, mis sätestab kauba tasuta võõrandamise, tasuta kasutada andmise või teenuse tasuta osutamise omatarbena.

Praktikast pole selliseid maksustamisjuhtumeid teada, kuna maksuhalduri jaoks on vastava kontrollimi teostamine sisuliselt võimatu. Kuna vabatahtlikkuse ja *pro bono* töö soodustamine ettevõtetes on “Organiseeritud vabatahtliku tegevuse kommunikatsioonistrateegia 2012-14”³⁰ üks suundi, võib maksuhaldur selle ohu ühel päeval probleemiks muuta.

Töötuks jäämine

TTTS § 6 lg 5 p 3 sätestab, et töötuna ei võeta arvele isikut või lõpetatakse arvelolek, kes töötab, sõltumata, kas töö eest makstakse tasu või mitte. Juhul kui lugeda vabatahtliku töö tegemine antud seaduse mõistes töö tegemiseks, siis see vähendab vabatahtlike töötute kaasamine võimalusi. Sellega aga tekib vastuolu TTTS eesmärgiga, milleks on “tööealise elanikkonna võimalikult kõrge tööhõive saavutamine ning pikaajalise töötuse ja tööturult tõrjutuse ennetamine tööturuteenuste osutamise ja tööturutoetuste maksmise kaudu”.

Vabatahtlik töö on samas võrreldav tööturuteenustega nagu tööpraktika ja tööharjutus, mille eesmärgiks on pikaajalise töötuse ja tööturult tõrjutuse ennetamine. Sealjuures on tööturuteenuste puhul ette nähtud isegi tasu maksmine ja kulude hüvitamine vastavate piirmääradega. Seega peaks TTTS kontekstis vabatahtlikku tegevust töö tegemisega mitte võrdsustama, et vältida olukordi, kus vabatahtlik töö tegemine toob töötule kaasa sotsiaalsete tagatiste kaotamise.

Kokkuvõtte ja soovitused

Kokkuvõtteks võib väita, et kuigi märkimisväärsed õiguslikke takistusi vabatahtlike kaasamisel Eestis ei esine, ei soodusta regulatsioon ka vabatahtliku töö arengut. Õigupoolest ei ole õiguse loojad vabatahtlikele lihtsalt mõelnud, mis pole viinud lihtsalt lünkadeni seadustes, vaid paljudes olukordades arusaamatuseni,

---

³⁰ <https://www.siseministeerium.ee/public/kommstrat.pdf>

millised õigusnormid isikutevahelistes suhetes või maksustamisel seoses vabatahtlikega tegevusega kehtivad. Suurema õigusselguse ja -kindluse annaks täpsustamine, kas õigusnorm kohaldub ka vabatahtliku tegevusele.

Analüüsi tulemusena tehakse järgmised soovitused:

1. Tutvustada riigi järelevalveasutuste ametnikele vabatahtlike tegevust koolituste või juhendmaterjalide koostamise abil, et neil oleks lihtsam hinnata vabatahtliku tegevusega seotud juhtumeid. Tegevuse tulemusena võib osutada võimalikuks ka mitme järgmise ettepaneku elluviimisest loobumine, kui probleemi on võimalik lahendada normi tõlgendamise ja mitte muutmise teel.
2. Võimaldada mittetulundusühingutel ja sihtasutustel saata oma vabatahtlik põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks väljapoole lähetaja alalise tegevuskoha asukohta, ning maksta nendele lähetusega seotud sõidu- ja majutuskulude hüvitisi ning päevaraha ilma, et seda käsitletakse põhikirjalise tegevusega mitteseotud kuluna või erisoodustusena.

Küsimused:

- Kas piirata lähetatavate ring ära vaid MTÜ liikmetega nagu spordis ja loomeliitudes?
- Kas kehtestada võimalus vaid tulumaksusoodustusega vabaühendustele või kõigile?
- Kas luua päevaraha võimalus vabatahtlikele ka riigisisestes lähetustes?

3. Laiendada 22.02.2003 Vabariigi Valitsuse määruses „Õppe- ja teadustöök ning loominguks ja sporditegevuseks antavate stipendiumide tulumaksust vabastamise tingimused“ stipendiaatide ringi nii, et seda saaks maksta pikemaajaliselt välisriiki lähetatud vabatahtlikele.

Selle variandi puhul jääks kohustus valida stipendiaadid avaliku konkursi teel, aga võimaldaks anda vähemalt välismaale lähetatud vabatahtlikele taskuraha stipendiumi nime all. Tingimuseks jääks ühingu kuulumine tulumaksusoodustusega vabaühenduste nimekirja.

Küsimus: Kas vabatahtlikele peaks saama maksuvabalt anda ka Eesti siseselt taskuraha (mingi piirmäära ulatuses)?

4. Täiendada TuMS § 48 lg 3 selliselt, et töötajaks ei loetaks mittetulundusühingu või sihtasutuse juures tegutsevat vabatahtlikku töötajat. Selline lahendus looks olukorra, kus vabatahtlike kulude hüvitamist ei käsitleta erisoodustusena.

Küsimus: Kas ja kuidas mõiste “vabatahtlik” siin defineerida? Läbi tasu mittemaksmise?

5. Täiendada TuMS § 49 selliselt, et tulumaksuga ei maksustataks mittetulundusühingu või sihtasutuse vabatahtlikule üle antud kaupa ega osutatud teenuseid, mille väärtus ilma käibemaksuta on kuni 10 eurot.

Küsimused:

- Või on võimalik seda praegusegi võimaluse “reklaami eesmärgil” raames teha?

- Või lisada uus eesmärk? Mis see oleks?

- Kas kuritarvitamise vältimiseks peaks olema ka aja- ja hulgarahamid seatud?

6. Täiendada TTOS § 1 lõiget 3 nii, et seadus kohalduks ka mittetulundusühingu ja sihtasutuse vabatahtlikule.

Muudatus tagaks ka vabatahtlike suhtes töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmise ning vastutuse. Samas vajab ettepanek täiendavat analüüsi, kuna koos ajutiste vabatahtlikega võib ühingu töötajate arv kõikuda sel määral, et üks-ühele ei ole võimalik ega vajalik kohaldada näiteks TTOS-i 4. peatükki.

7. Täiendada TsMS 218 lõiget 2 ja HKSM § 32 lõike 1 punkti 5 selliselt, et mittetulundusühinguid saavad esindada kohtus ka mittetulundusühingu liikmed, kellel on kohtu arvates piisavad teadmised ja kogemused menetlusosalise esindamiseks.

Muudatus tagaks võrdsemad võimalused realiseerida põhiseaduslikku õigust kohtusse pöörduda ning arvestaks mittetulundusühingute eripäraga.

Näidisleping

Vabatahtliku töö leping

Sõlmitud /kuupäev/

Käsundiandja /*Juriidilise isiku nimi* / (registrikood: , aadress:) (edaspidi nimetatud **ühing**) ja /*linimese nimi (alaealise isiku korral eestkostja nimi)* / (isikukood: , aadress) kui käsundisaaja (edaspidi nimetatud **vabatahtlik**, koos nimetatud **pool** või **pooled**), sõlmivad järgneva lepingu (edaspidi nimetatud **leping**):

1. Lepingu ese

1.1 Vabatahtlik osaleb ühingu tegevuses järgmisel viisil (edaspidi **ülesanne**):

1.1.1. /*nt projekti või ürituse nimi, kus vabatahtlik töötab*/

1.1.2 /*konkreetsete tegevuse kirjeldus*/

1.1.3 /*vajadusel koolitusel vmt eelnevatel kogunemistel osalemine*/

1.2 Ülesande tegemise aeg on /*tähtaeg, perioodi algus ja lõpp, kindlad päevad, kellaajad vmt*/

1.3 Ülesande tegemise koht on /*kontori aadress, ürituse toimumiskoht, vastavalt juhiste, oma valida vmt*/.

1.3.1 Ülesandeid annab ühingu kontaktisik /*vabatahtlike koordinaatori vmt nimed*/.

1.3.2 Ühing ja vabatahtlik on teadlikud, et tegemist on vabatahtliku tegevusega, mille puhul ei eeldata tasu maksmist või muu rahalise hüve andmist. Ülesande tegemist ei loeta töösuhteks töölepingu seaduse mõistes ega töövõtulepingu täitmiseks võlaõigusseaduse mõistes. Ülesande tegemise eest ei maksa ühing

vabatahtlikule tasu. Samuti ei ole poolte eesmärk luua ülesande tegemisel poolte vahel seltsingut või teisi võlaõiguslike kokkuleppeid.

2. Ühingu tegevus

2.1 Ühing:

2.1.1 annab vabatahtlikule ülesande täitmiseks vajalikku teavet ja töövahendid;

2.1.1.1 /vajadusel loetleda, nt ligipääs ruumidele, IT-süsteemidele, side- ja transpordivahendid (liik, mark), töötõend vmt/

2.1.2 teavitab vabatahtlikku asjaoludest, mis võivad mõjutada ülesande tegemist;

2.1.3 hüvitab vabatahtlikule ülesande tegemisel tekkinud järgmised kulud vastava avalduse ja kuludokumentide esitamise järel. Ühing ei hüvitada lepingu kehtivusaja eel või järel tekkinud või ülesande täitmisega mitteseotud kulusid;

2.1.3.1 /kululiik, ühiku või koguse piirmäärad vmt/

2.1.4 tagab vabatahtliku tegutsemiskoha, -keskkonna ja -vahendite ohutuse, sh ülesande täitmise aja mõistliku korralduse;

2.1.5 tagab vabatahtliku valdusse antud vara kindlustamise, kui seda võiks tavaliselt oodata;

2.1.5.1 /vajadusel loetleda muud võimalused, nt kui ühing tagab ise toitlustuse, transpordi, majutuse/

2.1.6 võib teha avalikuks ja levitada vabatahtliku nime ja temast tööga seoses tehtud foto- ja videomaterjale, tagades samas isikuandmete töötlemise nõuded vastavalt seadusele.

3. Vabatahtliku tegevus

3.1 Vabatahtlik:

3.1.1 saab ülesande täitmiseks ühingult igakülgset abi;

3.1.2 saab ühingult hüvitist ülesande täitmisel tekkinud mõistlike kulude eest, kui ühing ja vabatahtlik on selliste kulude hüvitamises eelnevalt kokku leppinud;

3.1.3 võib valida ülesande tegemise aja, koha ja viisi, kui see ei lähe vastuollu ühingu ja teiste vabatahtlike tegevusega;

3.1.4 võib keelduda ülesannetest, mis ületavad mõistlikult oodatava tegevuse määra, on ebaseaduslikud, ei sobi vabatahtlikule tema ea tõttu või on ebaeetilised;

3.1.5 täidab ühingu antud ülesandeid isiklikult;

3.1.6 väldib olukordi, millega võib sattuda ohtu tema ja teiste isikute tervis või vara;

3.1.7 teavitab ühingut viivitamatult asjaoludest, mis võivad mõjutada ülesande tegemist;

3.1.8 hoiab saladuses ülesande käigus teatavaks saanud ärisaladusi, isikuandmeid või konfidentsiaalset informatsiooni kui ühing on sellistest asjaoludest vabatahtlikku eelnevalt teavitanud;

3.1.9 tagastab töövahendid jm punktis 2.1.1 nimetatud asjad seitsme päeva jooksul pärast ülesande tegemist või lepingu lõppemist;

3.1.9.1 /vajadusel lisada spetsiifilised tegevused ja nende igapäevane täitmine, nt kui vabatahtliku valduses on müüdav kaup v sularaha; kui vabatahtlik peab täitma tööajatabelit; hüvitama oma valduses oleva kindlustatud vara omavastutuse osa vmt/

4. Vastutus

- 4.1. Vabatahtlik ei vastuta ühingu kohustuste täitmise eest kolmandate isikute ees.
- 4.2. Vabatahtlik vastutab ühingule tekitatud varalise kahju eest juhul, kui vabatahtliku tegevus kahju tekitamisel oli tahtlik ning vabatahtlikul oli võimalus käituda selliselt, et kahju ei oleks tekkinud;
- 4.3 Ühing ei vastuta vabatahtliku poolt kolmandatele isikutele tekitatud kahjude eest;
- 4.4 Ühing ja vabatahtlik järgivad lepingu ja ülesande täitmisel lisaks kehtivatele õigusaktidele ka vabaühenduste eetikakoodeksit ning vabatahtliku tegevuse head tava.
- 4.5 Ühing ja vabatahtlik võivad lepingust taganeda, kui teine lepingupool on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud. Lepingu oluliseks rikkumiseks loetakse eelkõige olukorda, mille tõttu on võimatu täita ülesannet või tegemist on vabaühenduste eetikakoodeksi ning vabatahtliku tegevuse hea tava olulise rikkumisega;
- 4.6 Ühing ja vabatahtlik võivad lepingu igal ajal ennetähtaegselt üles öelda.

5. Lõppsätted

- 5.1 Leping jõustub allakirjutamisest ja kehtib kuni pooled on oma kohustused täitnud või lepingu üles öelnud. Lepingu muudatused tehakse kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 5.2 Poolte vaidlused lahendatakse läbirääkimistega, nende ebaõnnestumisel Harju Maakohtus.

Ühing

/kontaktandmed/

/allkiri/

Vabatahtlik

/kontaktandmed/

/allkiri/

Konsulteritud organisatsioonid

Saadetud arvamuse avaldamiseks:

1. Arengukoostöö Ümarlaud
2. Arhimedes (Euroopa Noored)

3. EAS (MAKid)
4. Eesti Loomakaitse Selts
5. Eesti Olümpiakomitee
6. Eesti Skautide Ühing
7. Eesti Teatri Festival
8. Eesti Õpilasesinduste Liit
9. Eesti-Hollandi Heategevusfond (Toidupank)
10. Eestimaa Looduse Fond
11. Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
12. Heateo SA
13. Jõgevamaa Vabatahtlike Keskus
14. Järvamaa Vabatahtlike Keskus
15. Kodukant
16. Kultuurikatel
17. Lastekaitse Liit
18. Laulu- ja Tantsupeo SA
19. Läänemaa Vabatahtlike Keskus
20. Maarja Küla
21. Pagulasabi
22. Põhja-Eesti Päästkeskus
23. Pärnumaa Vabatahtlike Keskus
24. Päästeliit - vastas
25. PÖFF
26. Reservpäästerühm
27. Sillamäe Lastekaitse Ühing
28. SOS Lasteküla
29. Teeme ära!
30. Terve-Eesti Sihtasutus
31. TÜ Kliinikumi Lastefond
32. Vaba Tahe MTÜ
33. Varjupaikade MTÜ
34. Viljandimaa Vabatahtlike Keskus

Lisaks edastatud Hea Kodaniku nädalikirjas 18.03 (3067 adressaati)